

**Nota van Beantwoording
NRD Wind op Land**
Provincie Noord-Holland

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0490690.100
concept
24 oktober 2024

www.anteagroup.nl

Nota van Beantwoording NRD Wind op Land

Provincie Noord-Holland

projectnummer 0490690.100
concept
24 oktober 2024

Auteur(s)

N. Hagen
H. Lindeboom

Gecontroleerd

L. Runia

Opdrachtgever

Provincie Noord-Holland
T.a.v. Sector CSC (FIA)
Houtplein 33
2012 DE HAARLEM

datum	beschrijving	vrijgave
24 oktober 2024		J. Fuite

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Overzicht van de zienswijzen	5
3.	Beantwoording per zienswijze	5

1. Inleiding

Aanleiding

Om de energietransitie verder vorm te geven is ruimte nodig voor de plaatsing van extra windturbines. In de regio Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid wordt in een samenwerkingstraject tussen gemeenten, waterschappen, provincie, en netbeheerders momenteel gewerkt aan een herijking van de Regionale Energie Strategie. Deze herijking gaat over wijzigingen in de zoekgebieden voor zonne- en windenergie: welke zoekgebieden zijn er afgevallen en bijgekomen en wat is het effect van die wijzigingen in de opwekcijfers in beide regio's? In de RES-sen worden dus ook nieuwe en aangepaste zoekgebieden voor wind aangewezen.

De concept herijkingsdocumenten zijn begin 2024 opgesteld, vervolgens heeft bestuurlijk overleg met alle bestuurders uit de RES-regio's plaatsgevonden. Voor een aantal nieuwe zoekgebieden wind wordt nog participatie worden georganiseerd. De herijkte RES-sen worden naar verwachting in de zomer van 2024 vastgesteld door de betrokken gemeenten, de provincie en waterschappen per RES-regio.

De herijkte RES-sen richten zich op de opgaven voor zonne- en windenergie op land tot 2030. In 2050 moet Nederland volledig overgestapt zijn naar het gebruik van hernieuwbare energiebronnen. Windenergie op zee zal een belangrijke bijdrage leveren aan de opgave. Maar ook op land zijn (nog meer) extra hernieuwbare bronnen nodig om te voldoen aan de verwachte toename aan energievraag in 2050. De provincie wenst daarom te onderzoeken of er extra zoekgebieden voor windturbines op de lange termijn in aanmerking kunnen komen. Gedacht kan worden aan zoekgebieden op industrieterreinen, kassengebieden en waterzuiveringen.

Mer-procedure

Voordat de provincie windenergiebeleid wijzigt in haar Omgevingsverordening wil zij een mer-procedure doorlopen waarin de omgevingseffecten van de aangepaste en nieuwe zoekgebieden voor wind vanuit de herijkte RES-sen 2024 en de doorkijk naar extra zoekgebieden op de lange termijn in beeld worden gebracht.

Onder de Omgevingswet is de openbare kennisgeving van de start van de mer-procedure en inspraak vrijwillig. De provincie heeft besloten de start van de mer-procedure te beginnen met de openbare kennisgeving op basis van een Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor wind op land (hierna NRD). In de NRD is het planvoornemen en de onderzoeksmethodiek van het milieueffectrapport (hierna MER) beschreven. De NRD heeft zes weken ter inzage gelegen: van 24 juni tot en met 5 augustus 2024. Daarnaast heeft de provincie betrokken bestuursorganen en wettelijke adviseurs geraadpleegd. Op vrijwillige basis kan ook de Commissie mer om een advies op de reikwijdte en het detailniveau van het planMER worden gevraagd. Besloten is om geen vrijwillig advies te vragen. Het advies van de Commissie mer uit 2020 is nog breed toepasbaar voor dit planMER wind op land 2024 (zie paragraaf 1.2 van het MER).

De provincie heeft zienswijzen en adviezen ontvangen van o.a. een aantal belangenorganisaties (LTO, NMF, Erfgoedvereniging Heemschut en Windalarm), een zienswijze van een bewoner binnen de provincie en een zienswijze van een windturbine ontwikkelaar. In deze Nota van Beantwoording voor de NRD MER Wind op Land Noord-Holland is aangegeven hoe met de binnengekomen zienswijzen en adviezen op de NRD in het MER rekening wordt gehouden.

Doel

In deze Nota van beantwoording is per zienswijze of advies aangegeven of deze leidt tot een aanpassing van het onderzoekskader van het MER Wind op Land Noord-Holland.

2. Overzicht van de zienswijzen

Op de NRD zijn zes zienswijzen ingediend:

Indiener nr.	Indiener
1	Dhr. A. Opperman
2	Natuur en Milieu Federatie Noord-Holland
3	LTO Noord
4	Dhr. B. van den Brink
5	Windalarm (2-delig)
6	Erfgoedvereniging Heemschut

Commentaar [HL1]: Tzt anonimiseren?

3. Beantwoording per zienswijze

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland
1	1	De NRD als kader voor het onderzoek naar milieu- en gezondheidseffecten van windturbines bij de Herijking RES schiet op essentiële punten tekort. - Kernpunt 1 - De NRD gaat niet uit van wettelijke of beleidsmatige kaders, die de EU stelt. - Kernpunt 2 - De NRD benoemt geen normenkader waarop de impact van windturbines wordt beoordeeld. - Kernpunt 3 - De NRD laat relevante milieu-aspecten buiten beschouwing. - Kernpunt 4 - Er vindt geen evaluatie plaats van (ongewijzigde) zoekgebieden, op basis van opgedane kennis en inzichten sinds de RES 1.0. - Kernpunt 5 - De voortgang van de RES-doelen 2030 zijn niet meegenomen, waardoor de noodzakelijkheid van windturbines met negatieve impact niet wordt aangetoond.	In onderstaande zienswijzen zijn de zienswijzen op de kernpunten en een aantal specifieke punten nader toegelicht en zijn deze van beantwoording voorzien. De NRD wordt niet opnieuw ter inzage aangeboden. Eventuele aanpassingen in het onderzoekskader naar aanleiding van zienswijzen worden toegelicht in het MER. Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER.

Nota van Beantwoording NRD Wind op Land

Provincie Noord-Holland
projectnummer 0490690.100
24 oktober 2024
Provincie Noord-Holland

		Daarnaast is er in de NRD een aantal specifieke punten, die om verduidelijking vragen. Al met al is de conclusie: de RND heeft bijstelling en herziening. En zou dan opnieuw ter inzage aangeboden moeten worden. Een nadere toelichting is opgenomen in bijlage 1 van de zienswijze.	
1	2	De kern van EU-wetgeving (Unierecht, SMB-richtlijn) is dat de gezondheid en de leefomgeving niet mag verslechteren als die effecten eenvoudig vermeden kunnen worden. Vooraf moet met wetenschappelijke zekerheid vastgesteld zijn dat geen verslechtering in de gezondheid en de leefomgeving optreedt. De bepalingen daarvoor zijn voldoende nauwkeurig en onvoorwaardelijk. Daarbij dient het aspect gezondheid een zelfstandig onderdeel te zijn dat in de breedste zin getoetst moet zijn. De SMB-richtlijn heeft directe werking en kan niet worden omzeild of buiten toepassing worden gelaten. De SMB-richtlijn en het onderwerp "menselijke gezondheid" wordt niet expliciet beschouwd in de NRD. De afwezigheid van gezondheidsgevolgen wordt niet onderzocht, hetgeen een vereiste is van de SMB-richtlijn. Afwezigheid van bewijs is geen bewijs van afwezigheid van optredende gezondheidsgevolgen.	Windenergie is belangrijk om de overgang van fossiele naar duurzame energie mogelijk te maken. Door de toepassing van windenergie wordt relevante CO₂-uitstoot van 'grijze' stroom vermeden. Grote windturbines kunnen hinder geven voor omwonenden, maar er zijn keuzes te maken qua locatie van zoekgebieden en maatregelen te nemen om de effecten van windturbines te beperken. Het planMER Wind op Land heeft dan ook tot doel om van de zoekgebieden voor wind de effecten met aandachtspunten en aanbevelingen in beeld te brengen voor de verdere planuitwerking van eventuele zoekgebieden. Zoals weergegeven in paragraaf 4.3.1 van de NRD worden onder het thema woon- en leefomgeving de gezondheidsaspecten geluid (geluid van windturbines, cumulatie met omgevingslawaaï, ligging ten opzichte van stiltegebieden), slagschaduw en omgevingsveiligheid in het planMER behandeld. Het detailniveau van de effectenanalyses van de zoekgebieden voor wind in dit planMER is passend bij dit provinciale schaalniveau. Bij de nadere planuitwerkingen van zoekgebieden voor wind kunnen de geluids-, slagschaduw- en omgevingsveiligheidseffecten nader in beeld worden gebracht, waarbij in het onderzoek de effecten van concrete windturbineopstellingen (met ashoogte en rotordiameter) binnen de zoekgebieden nader worden onderzocht. Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER.
1	3	In het Verdrag betreffende werking van de Europese Unie (art. 191 VWEU) wordt het voorzorgsbeginsel vermeld. In de NRD moet duidelijk worden waar het voorzorgsbeginsel toegepast is.	De provincie ziet geen gegronde redenen om aan te nemen dat de windturbines dermate negatieve gevolgen kunnen hebben voor het milieu of de gezondheid, dat er maatregelen moeten worden genomen, anders dan de toepassing van de gangbare maatregelen bij

Nota van Beantwoording NRD Wind op Land

Provincie Noord-Holland
 projectnummer 0490690.100
 24 oktober 2024
 Provincie Noord-Holland

			de verdere uitwerking van de zoekgebieden voor wind, zoals het beperken van geluidhinder door zoveel mogelijk afstand te houden tot geluidgevoelige objecten, het toepassen van de stilstandvoorziening bij slagschaduw en eventuele maatregelen er beperking van omgevingsveiligheidsrisico's, indien dit nodig blijkt. Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER.
1	4	Het is niet duidelijk welke normering de impact van IWT's wordt beoordeeld? Het Ontwerpbesluit IWT's is nog niet vastgesteld. De normen van het activiteitenbesluit zijn niet meer van kracht. Over de "overgangsregeling" zijn verstreckende gerechtelijke uitspraken gedaan. de NRD heeft geen expliciet en geldig normenkader voor het beoordelen van de impact van IWT's. Dat normenkader moet wel expliciet zijn in de NRD.	In paragraaf 2.1 van de NRD is nader ingegaan op de omgang in het planMER met het Ontwerpbesluit Windturbines Leefomgeving, dat naar verwachting per 1 juli 2025 in werking gaat treden. <i>"Het planMER wind op land 2024 zal de effecten van de zoekgebieden in beeld brengen en niet van concrete windturbine-opstellingen waar deze normen uit het ontwerpbesluit met name relevant zullen zijn. Dit gedetailleerd onderzoek zal plaatsvinden bij het opstellen van projectMER-ren bij de uiteindelijke windparken. Voor het planMER wind op land 2024 zijn de normen uit de Ontwerpbesluit derhalve nog niet allemaal toepasbaar. Wel zal het planMER een effectenanalyse uitvoeren van de zoekgebieden op deze thema's: afstand tot woningen, geluid, slagschaduw, omgevingsveiligheid en obstakelverlichting/ruimtelijke effecten (zie paragraaf 4.2 en 4.3)."</i> Kortom, voor het planMER op dit schaalniveau is het normenkader nog niet noodzakelijk om de effecten van de verschillende zoekgebieden in beeld te brengen. Het doel van het MER is ook vooral om op een objectieve manier te laten zien welke effecten er (kunnen) zijn en hoe groot of klein die zijn. Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER.
1	5	Milieu-aspecten zijn relevant gedurende de gehele levenscyclus van IWT's: van grondstofwinning, productie en transport tot ontmanteling en afvalverwerking. De milieuaspecten van uitstoot en lekkage van IWT's zijn een direct risico voor de kwaliteit van bodem, lucht en water. Deze milieu-aspecten moeten meegenomen in het MER.	In de samenvatting van de publicatie "Beoordeling mogelijke risico's van chemische stoffen en plastic deeltjes van windturbines op zee" (RIVM-briefrapport 2022-0241 M. Hof, J. Bakker & N. Spanbroek) wordt het volgende gesteld: <i>"Er komen steeds meer windturbines op de Noordzee. Deze turbines moeten beschermd worden tegen corrosie (bijvoorbeeld roest). Dat kan onder andere door specifieke metalen of</i>

Nota van Beantwoording NRD Wind op Land

Provincie Noord-Holland
 projectnummer 0490690.100
 24 oktober 2024
 Provincie Noord-Holland

			<i>epoxy-coatings te gebruiken. Het RIVM rekende uit of dit in het ergste geval schadelijk kan zijn voor mens en milieu. Zeker is dat het gebruik van de specifieke metalen niet schadelijk is. Epoxy-coatings kunnen wel schadelijk zijn. Op dit moment is niet bekend of deze coatings daadwerkelijk worden gebruikt. Daarnaast kan door slijtage van turbinebladen plastic vrijkomen. Hier is nog weinig over bekend. Het RIVM schat in dat uit windturbines minder plastic vrijkomt dan uit andere bronnen, zoals de Nederlandse scheepvaart. Het RIVM beveelt aan bij nieuwe windturbines coatings te gebruiken waar geen of weinig gevaarlijke stoffen uit vrijkomen."</i> In de zienswijze wordt gevraagd de milieuaspecten van de gehele levenscyclus van windturbines in het MER mee te nemen. Als reactie hierop: naar ons oordeel zijn deze milieuaspecten niet relevant voor de vergelijking van de zoekgebieden. Conclusie: Hoewel de milieuaspecten van de gehele levenscyclus van windturbines niet van belang zijn voor de vergelijking en beoordeling van de zoekgebieden, zal in het MER een algemene en kwalitatieve beschouwing worden opgenomen.
1	6	Ten opzichte van het moment dat RES 1.0 is vastgesteld is er meer inzicht in en ervaring met de impact van IWT's op gedaan. Ongewijzigde zoekgebieden niet onderzoeken impliceert actuele kennis en ervaring negeren. ALLE RES-zoekgebieden in Prov NH moeten onderzocht worden, gebruikmakend van de meest actuele beschikbare kennis.	In paragraaf 3.2.4 van de NRD is beschreven dat volledigheidshalve naast de aangepaste en nieuwe zoekgebieden ook de ongewijzigde zoekgebieden die reeds in het addendum MER uit 2021 zijn onderzocht, in dit planMER worden meegenomen. De zoekgebieden binnen de gemeenten Amsterdam, Diemen, Haarlemmermeer en Zaanstad worden in het planMER niet nogmaals beoordeeld, omdat deze gemeenten zelf al bezig zijn met het opstellen van milieueffectrapportages. Deze gemeentelijke onderzoeken maken deel uit van de verdere uitwerking en verfijning van de RES-zoekgebieden. Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER.
1	7	De RES-doelen voor 2030 worden dit jaar al bereikt, zo is het beeld. Prov NH heeft doelen voor wind op land al ruim gehaald. Er is een klimaatakkoord waarin leidende uitspraken staan over wind op land:	In paragraaf 3.2.1 van de NRD is beschreven is beschreven dat de aangewezen zoekgebieden in de RES-sen 1.0 in Noord-Holland Noord en met name in Noord-Holland Zuid een grotere potentie dan de

Nota van Beantwoording NRD Wind op Land

Provincie Noord-Holland
projectnummer 0490690.100
24 oktober 2024
Provincie Noord-Holland

		heroverweging als RES-doel gehaald is. Dan is de vraag “nut en noodzaak van nog meer wind op land” meer dan relevant. Ongezien doorgaan met IWT’s op land is negatieve impact van IWT’s op voorhand voor lief te nemen. Het NRD-onderzoek uit te voeren los van de vraag “nut/noodzaak”, komt over als ongezien doorgaan met de plaatsing wind op land, terwijl hier een toenemende (negatieve) impact uit voortvloeit. Gelet op het nemen van een goed besluit conform de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB) is daardoor sprake van een onzorgvuldig (art. 3.2 Awb), namelijk besluiten nemen waarbij niet alle belangen zijn afgewogen.	doelen voor beide regio’s (NHN 3,6 TWh, NHZ 2,7 TWh, gezamenlijk 6,3 TWh. In paragraaf 3.2 van de NRD is ook beschreven dat er sinds 2021 wel veranderingen zijn: zoekgebieden zijn gewijzigd, bijgekomen en afgevallen, hetgeen van invloed is op de mogelijke opwekpotentie van hernieuwbare elektriciteit. Daarnaast is in paragraaf 3.3. van de NRD het volgende beschreven: <i>“De herijkte RES-sen richten zich op de opgaven voor zon- en windenergie op land tot 2030. In 2050 moet Nederland volledig overgestapt zijn naar het gebruik van hernieuwbare energiebronnen. Windenergie op zee zal een belangrijke bijdrage leveren aan de opgave. Maar ook op land zijn extra hernieuwbare bronnen nodig om te voldoen aan de verwachte toename aan energievraag in 2050. Op basis van ruimtelijke randvoorwaarden worden gebieden op voorhand uitgesloten.”</i> Kortom, de nut en noodzaak van dit planMER is onderbouwd in de NRD. Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER.
1	8	Het onderzoek op basis van de NRD zou ook zoekgebieden met 1 of 2 IWT’s in ogenschouw moeten nemen. De SMB-richtlijn maakt geen onderscheid tussen het aantal IWT’s	Bij de afbakening van de zoekgebieden is als uitgangspunt gehanteerd dat per zoekgebied ruimte moet zijn voor tenminste drie moderne windturbines, met een acceptabele tussenafstand. Dit uitgangspunt is gebaseerd op het streven het aantal zoekgebieden niet te groot te laten zijn en het concentreren van de windturbines in een beperkt aantal gebieden. In paragraaf 3.3 van de NRD over de doorkijk naar extra zoekgebieden op de lange termijn is beschreven dat bij deze zoekgebieden gedacht kan worden aan kassengebieden, bedrijventerrein, waterzuiveringen, langs wegen, e.d. Binnen deze zoekgebieden wordt ook rekening gehouden met plaatsing van één of twee turbines.
1	9	Met de keuze om Commissie mer geen advies uit te laten brengen over de NRD wordt (opnieuw) voorbij gegaan aan het gebruiken van actuele kennis/inzicht van de Commissie mer. Met het risico dat de Commissie mer later in haar toetsingsadvies op het planMER met verstrekende	In paragraaf 1.3 van de NRD is beschreven dat op vrijwillige basis de Commissie mer om een advies op de reikwijdte en het detailniveau van het planMER kan worden gevraagd. Besloten is om geen vrijwillig advies te vragen. Het advies van de Commissie m.e.r. uit 2020 is nog breed toepasbaar voor dit planMER wind op land 2024.

Nota van Beantwoording NRD Wind op Land

Provincie Noord-Holland
projectnummer 0490690.100
24 oktober 2024
Provincie Noord-Holland

		adviezen komt. Daarom moet de NRD nu al voorgelegd worden aan de Commissie mer.	Kortom, het is dus geen verplichting om de Commissie mer om een advies over de reikwijdte en detailniveau te vragen. Bij het opstellen van het planMER wordt bovendien expertise van andere MER'en voor windenergie gehanteerd en recente toetsingsadviezen van de Commissie mer over andere MER'en voor windenergie geraadpleegd. Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER.
1	10	In het NRD moet onderbouwing worden opgenomen over welke methoden gebruikt worden om de impact van geluid van IWT's te bepalen. Tevens moet aangegeven worden waarop de stellingnames gebaseerd zijn.	Het planMER brengt de effecten van de zoekgebieden in beeld. Hierbij wordt de afstand tot woningen in beeld gebracht. Daarnaast wordt gekeken naar de relatie tussen geluidniveau en hinderbeleving. Het planMER brengt niet de effecten van concrete windturbine-opstellingen in beeld waar o.a. geluidsnormen met name relevant zullen zijn. Dit gedetailleerd onderzoek zal plaatsvinden bij het opstellen van projectMER-ren bij de uiteindelijke windparken. Zie ook het antwoord op zienswijze 1.3. De informatie in het MER wordt gebaseerd op actuele (wetenschappelijke) inzichten over het geluid van windturbines en de relatie met hinder en gezondheid. Het MER is er, gezien het te nemen besluit, op gericht de kans op het optreden van hinder door geluid in beeld te brengen, maar zal geen toets aan normen bevatten. Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER.
1	11	De NRD moet uitspraken doen over de wijze waarop monitoring handhaafbaarheid van de geconstateerde impact van windturbines gezien wordt.	Monitoring en evaluatie dragen bij om te kunnen bepalen of de gewenste doelen en voorspelde effecten ook daadwerkelijk uitkomen. Het planMER zal een aanzet voor een monitoringsprogramma bevatten. Conclusie: Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER. In het planMER wordt een aanzet voor een monitoringsprogramma opgenomen.

Nota van Beantwoording NRD Wind op Land

Provincie Noord-Holland
projectnummer 0490690.100
24 oktober 2024
Provincie Noord-Holland

2	1	De huidige plannen van de Regionale Energiestrategie voor de plaatsing van west-oost georiënteerde windturbines vanaf de toetredingskanalen IJmuiden langs het Noordzeekanaal in de richting van Amsterdam dreigen een nagenoeg aaneengesloten rij van windturbines te creëren. Zeker in combinatie met bestaande windparken in dit gebied. Dit scenario vormt een aanzienlijke bedreiging voor de vogeltrekroute die in dit gebied van noord naar zuid loopt, parallel aan de kustlijn. Met name de verstoring en fragmentatie van deze routes kunnen ernstige ecologische gevolgen hebben, waaronder verhoogde sterftecijfers onder trekvogels en verstoring van ecologische verbindingen.	Zie antwoord op zienswijze 1.5: De zoekgebieden binnen de gemeenten Amsterdam, Diemen, Haarlemmermeer en Zaanstad worden in het planMER niet nogmaals beoordeeld, omdat deze gemeenten zelf al bezig zijn met het opstellen van milieueffectrapportages. Deze gemeentelijke onderzoeken maken deel uit van de verdere uitwerking en verfijning van de RES-zoekgebieden. In paragraaf 4.3.3 van de NRD is onder het thema biodiversiteit beschreven dat op basis van beschikbare data, zoals gevoeligheidskaarten voor vogels van SOVON, trekroutes van vogels van SOVON en de ligging van weidevogelleefgebieden de kans op negatieve effecten kwalitatief wordt gescoord. Oftewel, in het planMER komen de effecten van de zoekgebieden op de vogeltrekroutes, parallel aan de kustlijn, aan de orde. Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER.
2	2	Daarnaast is er ook sprake van aangrenzende weidevogelgebieden, in het bijzonder het deelgebied Laag-Holland. Hiervoor is het van belang dat een voldoende grote bufferzone in acht wordt genomen om verstoring, aanvaring en obstructievorming met weidevogels zoveel mogelijk te voorkomen. [...] Omdat het hier gaat om een planMER-niveau is voor te stellen om in de geest van het BAL niet alleen pas op projectniveau plannen te toetsen en in te vullen op basis van de specifieke zorgplicht, maar dit al integraal op planMER/planvisie niveau te doen als het gaat over zoekgebieden/zoeklocaties wind in zones die voor trekvogels van belang zijn. Essentieel is dat men daarin ook meeneemt de gevolgen voor trekvogels vanwege al bestaande en recent vergunde parken. Omdat anders het daadwerkelijk cumulatief effect vanwege windturbines in een trekroute niet compleet in beeld komt. Voor de volledigheid maken we u attent op het onderzoek van de Universiteit van Amsterdam (Radars laten vogeltrek en risico op aanvaring	In het MER wordt de effecten op weidevogelgebieden in beeld gebracht door te onderzoeken of de zoekgebieden Bijzonder Provinciale Landschap (BPL) met als kernkwaliteit weidevogels zijn gelegen. In deze planfase is het schaalniveau nog dermate globaal en zijn de concrete turbine-opstellingen nog niet bekend, waardoor de cumulatieve effecten vanwege nieuwe en bestaande turbines op weidevogels nog moeilijk in beeld zijn te brengen. In het MER zal tevens aandacht worden besteed aan de mogelijke effecten op trekvogels. Het genoemde onderzoek wordt betrokken bij de effectanalyse in het MER. Daarnaast zal in het MER de aanbeveling worden opgenomen om de cumulatieve effecten op weidevogels bij de verdere planuitwerking concreet in beeld te brengen. Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER.

Nota van Beantwoording NRD Wind op Land

Provincie Noord-Holland
projectnummer 0490690.100
24 oktober 2024
Provincie Noord-Holland

		met windturbines zien. Hoekstra et al., 2024). dat de nodige actuele informatie biedt omtrent het belang van vogeltrek langs en door Noord-Holland en op welke plekken en tijden in het jaar dit met name speelt.	
2	3	Om een goed beeld te krijgen van de mogelijkheden en onmogelijkheden voor windzoekgebieden in Noord-Holland vragen we u om bij de 'doorkijk naar de extra zoekgebieden wind op de lange termijn' ook de kansen voor windenergielocaties mee te nemen die bottom-up door agrariërs zijn aangedragen door LTO Noord en Milieufederatie Noord-Holland (MNH) in de "Verkenning wind op Land voor agrariërs RES-NHN".	De provincie bedankt LTO Noord en MNH voor de uitgevoerde Verkenning wind op land voor agrariërs RES-NHN. In paragraaf 3.3 van de NRD is beschreven op basis van welke ruimtelijke voorwaarden zoekgebieden voor de doorkijk zijn afgebakend. Deze afbakening van zoekgebieden voor de doorkijk heeft inmiddels plaats gevonden. Bij deze afbakening is een nieuw buffer van 450 meter tussen de zoekgebieden en gevoelige gebouwen aangehouden (in plaats van de 300 en 600 meter). Dit komt in hoofdlijnen overeen met de afstandsnorm uit het Ontwerpbesluit Windturbines leefomgeving (nog niet in werking getreden): afstandsnorm tussen windturbines en windturbinegevoelige gebouwen van minimaal 2x de tiphoogte. Uitgaande van een windturbine van 225 meter tiphoogte, bedraagt de afstandsnorm dan 450 meter. Daarnaast zijn beschermde en waardevolle gebieden uitgesloten. Tot slot zijn in het buitengebied zoekgebieden geselecteerd met een minimale lengte van 1.000 meter en breedte van 200 meter, zodat er drie turbines ruimtelijk inpasbaar zijn. Op basis van deze analyse en de uitsluiting van beschermde gebieden is een lijst met te onderzoeken zoekgebieden opgesteld. Vier van de tien door u aangedragen clustergebieden zijn opgenomen als zoekgebied voor de doorkijk, te weten, cluster 1 (zoekgebied L in de doorkijk), cluster 2 (zoekgebied C in de doorkijk), cluster 5 (zoekgebied A en B in de doorkijk) en cluster 10 (zoekgebied 8 in de RES-zoekgebieden 2024). De overige clusters zijn met name vanwege de ligging van de zoekgebieden in de bufferzone van 450 meter rondom woningen afgevallен. Hieronder volgt een overzicht van de door u onderzochte clusters die wel of niet als zoekgebied zijn aangeduid in het planMER. - Cluster 1: zoekgebied L in de doorkijk - Cluster 2: zoekgebied C in de doorkijk - Cluster 3: bufferzone 450 meter tot woningen, ook deels ligging in BPL

Nota van Beantwoording NRD Wind op Land

Provincie Noord-Holland
projectnummer 0490690.100
24 oktober 2024
Provincie Noord-Holland

			- Cluster 4: bufferzone 450 meter tot woningen - Cluster 5: zoekgebied A/B in de doorkijk - Cluster 6: deels BPL, te klein zoekgebied - Cluster 7: bufferzone 450 meter tot woningen, deels ligging in NNN - Cluster 8: bufferzone 450 meter tot woningen - Cluster 9: bufferzone 450 meter tot woningen - Cluster 10: zoekgebied 8 in analyse RES-zoekgebieden 2024 De Verkenning wind op land voor agrariërs RES-NHN wordt betrokken bij de effectanalyse in het MER. Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER. Wel is de onderzoeksopzet voor de afbakening van de zoekgebieden in de doorkijk op een aantal punten aangepast ten opzichte van de NRD (ambtshalve wijziging): - Hanteren van een bufferzone van 450 meter tussen zoekgebieden en woningen (in plaats van 300 en 600 meter tot woningen); - Grootte van een zoekgebied in het buitengebied van minimaal 1.000 meter lang en 200 meter breed; - In de deelregio's met veel overgebleven zoekgebieden zijn de vijf grootste zoekgebieden geselecteerd.
3	1	Om de energietransitie verder vorm te geven is er ruimte nodig voor de plaatsing van meer windturbines. Vanuit dat oogpunt is bij de herziening van de RES-sen niet alleen gekeken naar een optimalisering van de bestaande zoekgebieden maar vooral naar de mogelijkheden voor de aanwijzing van nieuwe zoekgebieden. Met betrekking tot dit laatste is er vanuit het project 'Wind op land bij agrariërs', dat LTO Noord en de Milieufederatie Noord-Holland (MNH) hebben geïnitieerd, al eerder gezocht naar locaties buiten de zoekgebieden van de RES 1.0 waar met draagvlak de plaatsing van windturbines kan worden gerealiseerd. Deze	Zie het antwoord op zienswijze 2.3.

Nota van Beantwoording NRD Wind op Land

Provincie Noord-Holland
projectnummer 0490690.100
24 oktober 2024
Provincie Noord-Holland

		locaties zijn gevonden en benoemd in het kader van de herziening van de RES-sen. Tot onze grote teleurstelling is niet één locatie die vanuit dit onderzoek is aangereikt daadwerkelijk als nieuw zoekgebied voor windenergie aangegeven. Vooral vanuit het belang om de energietransitie van onderaf vorm te geven is dit een gemiste kans. Wellicht is de NRD hiervoor niet het geschikte platform, desondanks willen wij de provincie nogmaals oproepen om de locaties voor windenergie die vanuit het onderzoek van LTO Noord en de Milieufederatie Noord-Holland zijn aangereikt, alsnog aan te geven als zoekgebied voor wind en te betrekken bij het opstellen van de uiteindelijke PlanMER.	
3	2	Op pagina 6 van de NRD wordt aangegeven dat een aantal bestaande en nieuwe zoekgebieden dermate klein van omvang is dat er slechts ruimte is voor de realisatie van minder dan 3 windturbines. Voor deze locaties is geen m.e.r of m.e.r.-beoordeling nodig in het kader van een omgevingsvergunning. Dit roept bij ons de vraag op of voor locaties met een dermate kleine omvang wel een zoekgebied moet worden vastgesteld. Naar onze mening moeten dit soort kleinschalige projecten ook buiten de zoekgebieden gerealiseerd kunnen worden.	In Noord-Holland geldt feitelijk een windturbineverbod. Artikel 6.36: Windturbines in RES zoekgebieden, staat enkel windturbines toe ter plaatse van het werkingsgebied <i>Zoekgebieden wind en wind en zon RES</i>.
3	3	Vooralsnog zijn buiten de RES-zoekgebieden alleen windturbines toegestaan tot een hoogte van 15 meter die geplaatst zijn op onder meer een agrarisch bouwperceel. Hoewel wij er content mee zijn dat dergelijke boerderijmolens geplaatst kunnen worden is de uitdrukkelijke wens om, vanuit oogpunt van duurzaam rendement, molens met een grotere (as)hoogte te kunnen plaatsen. Voor veel agrarische bedrijven is de thans toegestane maximale hoogte van 15 meter niet voldoende om het bedrijf te kunnen verduurzamen. In de provincie Utrecht is op dit moment een boerderijmolen met een ashoogte van 30 meter toegestaan. In navolging van de provincie Zuid-Holland (hogere ashoogtes van boerderijmolens opgenomen in een Notitie Reikwijdte en Detailniveau) verzoeken wij de provincie in de voorliggende NRD op te nemen om de effecten van boerderijmolens met een grotere ashoogte, bij voorkeur tot 35 meter, in een planMER uit te werken.	Wij begrijpen deze wens, maar wanneer we kijken naar de criteria voor het bepalen van ruimtelijke effecten, zien we dat het toestaan van hogere of meerdere turbines op een erf druk zet op de landschappelijke kwaliteit. Een kleine ingreep die vaak herhaald wordt heeft uiteindelijk toch een groot effect.
3	4	De herijkte RES-sen richten zich op de opgaven voor wind en zon op land tot 2030. Op pagina 19 van de voorliggende NRD wordt een verwijzing	Inmiddels is de afbakening van de zoekgebieden voor de doorkijk uitgevoerd. Hieruit zijn 25 nieuwe zoekgebieden naar voren komen

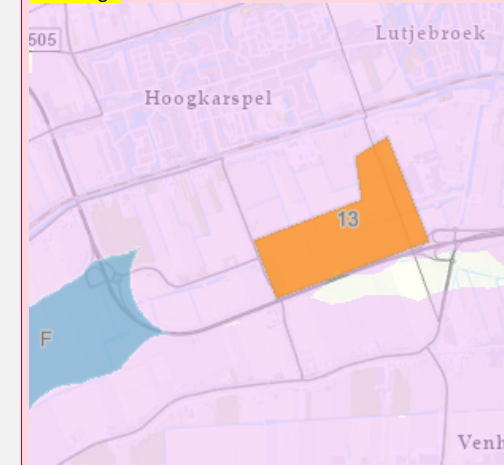
Nota van Beantwoording NRD Wind op Land

Provincie Noord-Holland
projectnummer 0490690.100
24 oktober 2024
Provincie Noord-Holland

		gemaakt naar 'extra zoekgebieden voor de lange termijn (2050)'. Moeten we uit deze verwijzing af leiden dat de NRD zich beperkt tot de zoekgebieden die in de herziene RES-sen zijn opgenomen of zijn de in de NRD aangegeven zoekgebieden ook de gebieden die in beeld zijn tot 2050?	die worden beschouwd in het planMER. Dit zijn andere zoekgebieden dan de zoekgebieden uit de RES 2024. In het planMER vindt u de overzichtslijst van de 25 zoekgebieden voor de doorkijk. Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER.
4	1	Betreffende onderzoeksgebied Oosterwijzend: De gemeenteraad van Drechterland heeft onlangs besloten enkel het gewijzigde zoekgebied vast te stellen voor zon en nog niet voor windenergie. CHECK PROVINCIE: KLOPT DIT? HET IS WEL EEN RES-ZOEKGEBIED WIND IN HET MER Allereerst moet er meer duidelijkheid komen over de uitbreiding van de woningbouw van Hoogkarspel (genaamd Hoogkarspel Zuid). Gezien de voorziene locatie voor woningbouw aan de zuidkant van Hoogkarspel is voorzien in directe nabijheid van het zoekgebied Oosterwijzend, is het in onze ogen raadzaam om in het plan-m.e.r. een breder gebied te onderzoeken. Zodoende ontstaat er optimalisatieruimte voor het zoeken naar een geschikte plek voor windturbines, welke niet conflicterend is met de woningbouwopgave van de gemeente Drechterland. Ten zuiden van de Westfrisiaweg (N307) zijn mogelijkheden om windturbines te plaatsen binnen de geldende en toekomstige normen voor windturbines. Daarnaast is het ook mogelijk om te voldoen aan de 600m norm welke is gesteld door de gemeenteraad van Drechterland. Wij stellen dan ook voor om het gebied zoals hieronder weergegeven mee te nemen in het te onderzoeken gebied voor windenergie bij locatie Oosterwijzend.	Het aangedragen zoekgebied is minder dan 200 meter breed en daarom afgevalen als zoekgebied voor de langere termijn.

Commentaar [HL2]: TER INFO VOOR PROVINCIE, het gaat om het witte gebied dat niet in de bufferzone van 450 m ligt.

Nota van Beantwoording NRD Wind op Land

Provincie Noord-Holland
projectnummer 0490690.100
24 oktober 2024
Provincie Noord-Holland

5	1	Bij de informatie over de herijking van de RES moet volledige en eerlijke informatie worden gegeven. Het feit dat de officiële doelstelling uit het klimaatakkoord 'slechts' 35 TWh bedraagt voor 2030, en dat deze ruim gehaald gaat worden dient te worden benoemd. De stelling dat er ruimte nodig is voor extra windturbines om de energietransitie vorm te geven is onjuist. Dit is een keuze die gemaakt is onder invloed van de windlobby en er zijn andere oplossingen mogelijk. Hierover is de maatschappelijke dialoog nooit gevoerd, zoals wel was beloofd in het klimaatakkoord. Deze zin dient dan ook te worden verwijderd.	Zie het antwoord op zienswijze 1.7. In paragraaf 3.2 van de NRD is ook beschreven dat er sinds 2021 veranderingen in de RES-zoekgebieden gaande zijn: zoekgebieden zijn gewijzigd, bijgekomen en afgevallen, hetgeen van invloed is op de mogelijke opwekpotentie van hernieuwbare elektriciteit. Op land zijn extra hernieuwbare bronnen nodig om te voldoen aan de verwachte toename aan energievraag in 2050. De zin wordt niet verwijderd uit de NRD. Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER.
5	2	In de NRD lijkt gekozen te worden de concept turbijnenormen aan te gaan houden. Dit betreft een jaargemiddelde Lden norm. De nieuwe turbijnenormen zijn oude wijn in nieuwe zakken. Wederom wordt gekozen voor het gebruik van jaargemiddelde Lden waardes, waarvan inmiddels duidelijk is dat dit geen goede normering is voor windtubinegeluid, omdat deze niet goed handhaafbaar zijn. Windwiki is een groeiende groep bezorgde medici die zich hebben verdiept in de veiligheid van windturbines voor mens en milieu. Sommigen van hen werden door de klachten van hun patiënten met dit onderwerp geconfronteerd, anderen in hun eigen leefomgeving. Samen hebben ze als doel het beschikbaar stellen van de aanwezige wetenschappelijke	Zie het antwoord op zienswijze 1.4 en 1.10. Voor het planMER op dit schaalniveau is het normenkader niet noodzakelijk om de effecten van de verschillende zoekgebieden in beeld te brengen. De aanpak in het MER is er op gericht de kans op hinder (door geluid en slagschaduw) in beeld te brengen. Gezien de aard van het te nemen besluit vindt geen toetsing aan de hand van normen plaats. De toets aan normen (cq bij het ontbreken daarvan het ontwikkelen en motiveren van een projectspecifieke norm) vindt plaats op het niveau van besluiten per project (projectbesluit of vergunning).

Nota van Beantwoording NRD Wind op Land

Provincie Noord-Holland
projectnummer 0490690.100
24 oktober 2024
Provincie Noord-Holland

		informatie over windturbines in relatie tot gezondheid en milieu. Zij signaleren dat de kennis over de gevolgen van het wonen nabij windturbines onvoldoende bekend is bij wetenschappers, beleidsmakers, artsen en de algemene bevolking. Op hun website hebben zij het volgende advies: <i>“Wij adviseren een veilige afstand van 4 x de tiphoogte tot bebouwing en 10 x de masthoogte tot aan woonkernen, in combinatie met een maximale geluidsbelasting van 20 dB in de slaapkamer.”</i> <i>“De WHO zal in haar nieuwe Guidelines voor omgevingsgeluid in ‘24/’25 waarschijnlijk maximaal 5% ernstig gehinderden adviseren in plaats van de huidige 9%. Bron: WHO Guidelines 2018, waar op verschillende plaatsen 5% maximale ernstige hinder al genoemd, bijv. tabel 5 op blz. 21 (5% relevant risk), paragraaf 2.4.3.2 op blz. 22 (idem & 5% highly sleep-disturbed), tabel 6 op blz. 30 (idem).”</i> Windalarm verzoekt ook de zoekgebieden te onderzoeken op geschiktheid volgens de normen zoals geadviseerd door het artsencollectief van WindWiki.	In het MER zal desalniettemin een beknopt overzicht van de wetenschappelijke inzichten ten aanzien van windturbinegeluid worden opgenomen. Het normenkader, zoals geadviseerd door het artsencollectief van WindWiki, wordt derhalve niet geraadpleegd. Zolang de WHO de nieuwe guidelines niet heeft aangepast, kan dit ook niet worden gehanteerd in het MER. Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER.
5	3	Wij zien graag dat de provincie betere garanties geeft dat de normen die toegepast gaan worden handhaafbaar en meetbaar zijn, en geen bewezen niet-handhaafbare jaargemiddelde normen. Indien dit juridisch niet mogelijk is, dan moet de provincie concluderen dat ze niet in staat is om de gezondheid van mensen voldoende te beschermen en besluiten niet over te gaan tot plaatsing van windturbines.	Zie het antwoord op zienswijze 1.4 en 5.2. Voor het planMER op dit schaalniveau is het normenkader nog niet noodzakelijk om de effecten van de verschillende zoekgebieden in beeld te brengen. Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER.
5	4	Gezien de verschillende omgevingen van verschillende zoekgebieden (sommige bij steden, andere gebieden meer landelijk), is het de vraag of het gemiddelde aantal bewoners van 2,1 een realistisch beeld geeft. Advies is om het werkelijke gemiddelde van het gebied te gebruiken in plaats van een algemeen gemiddelde.	Voor deze planfase is het niet mogelijk om voor heel de provincie het aantal bewoners per woning te bepalen. Bovendien kan het aantal bewoners per woning gedurende de komende jaren veranderen. De toepassing van één gemiddeld aantal bewoners van 2,1 personen per huishouden is daarom een realistisch gemiddelde. Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER.
5	5	Met betrekking tot de ‘uit de literatuur en praktijkgegevens afgeleide relatie tussen afstand en het aandeel van de bewoners dat hinder of	De gehanteerde gegevens zijn de meest uitgebreide actuele gegevens over de dosis-effectrelatie. Deze gegevens worden ook vermeld in het

Nota van Beantwoording NRD Wind op Land

Provincie Noord-Holland
projectnummer 0490690.100
24 oktober 2024
Provincie Noord-Holland

		ernstige hinder ervaart', ook de praktijkgegevens van Widwiki betrekken van 30% ernstig gehinderden bij de huidige voorliggende normen.	rapport Windturbines: invloed op de beleving en gezondheid van omwonenden (I. van Kamp et al, RIVM, 2013) en in Environmental Noise Guidelines for the European Region (WHO, 2018). Een review van de literatuur laat overigens zien dat de relatie tussen geluidniveau, hinderbeleving en gezondheid complex is (Van Kamp & Van den Berg, Gezondheidseffecten van windturbinegeluid, RIVM, 2021). Tot slot zijn deze gegevens over de relatie tussen geluidniveau en percentage gehinderden ook gehanteerd in de Factsheet Gezondheidseffecten van windturbinegeluid (RIVM, 2023). In het MER zal dit – waar nodig – worden geactualiseerd (zie ook antwoord bij zienswijze 5.2). Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER.
5	6	Betrek niet alleen de reeds gebouwde woningen, maar ook de woningen die reeds gepland zijn, of locaties waar op termijn woningen gepland zijn.	In zowel de geluidsanalyse als de afbakening van de zoekgebieden voor de doorkijk zijn de geplande woningen meegenomen. Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER.
5	7	De Commissie mer heeft een aantal handreikingen geschreven met adviezen over wat van belang is te onderzoeken bij een plan-mer. De Commissie heeft voor windturbines een specifieke handreiking opgesteld. In de handreiking van de Commissie mer komen bij onderzoek naar sociale effecten onder andere onderwerpen als manier van leven/dagelijkse gang van zaken, omgeving en persoonlijke bezittingen, eigendomsrechten en welvaart aan de orde. -Wij willen verzoeken de door de Commissie mer in de handreiking aangegeven zaken wel te onderzoeken.	De aangedragen link betreft geen specifieke handreiking voor windturbines, maar een handreiking voor het in beeld brengen van sociale effecten in een MER. In het MER komen het onderwerp omgeving aan de orde, in dit MER aangeduid als woon- en leefomgeving. De ontwikkeling van windturbines heeft vrijwel geen invloed op de andere onderwerpen. Deze zijn dus niet opgenomen in het onderzoekskader. Als onderdeel van de effectbepaling wordt het aantal woningen (in afstand-schillen) rond de zoekgebieden gekwantificeerd. Dit kan worden beschouwd als een indicatie voor de kans op het optreden van sociale effecten. Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER.

		Thema's	Criteria	Mogelijke methoden/informatie	
		Manier van leven Dagelijkse gang van zaken	- demografische ontwikkeling (bijv. leegloop) - tweespalt tussen bevolkingsgroepen	- afname van zorginstellingen - afname van voorzieningen als winkels, apotheken, etc. - afname van toegankelijkheid	
		Omgeving	- laagfrequent geluid - elektromagnetische straling		
		Persoonlijke bezittingen, eigendoms- rechten en welvaart	- inkomen - WOZ-waarde - gedwongen verhuizing	- waarde ontwikkeling vastgoed (€/jaar) - werkgelegenheidseffecten - gedwongen verhuizingen	
5	8	Volgens de website van brancheorganisatie NedZero is Antea Group lid van deze brancheorganisatie. Op welke wijze garandeert de Provincie dat deze NRD onafhankelijk wordt opgesteld? Aangezien een groot deel van de beoordelingen kwalitatief zullen zijn en niet kwantitatief, heeft Antea Group alle ruimte om haar eigen belangen en die van haar branchegenoten te laten doorwerken in deze NRD. (En met de behandeling van deze zienswijzen)			Antea Group is inderdaad lid van de brancheorganisatie NedZero. Antea Group is voorstander van eerlijke mededinging en handelt daar ook naar, als een betrouwbaar lid van de samenleving: onafhankelijk en deskundig, zoals opgenomen in haar bedrijfscode Antea Group heeft geen belangen in of bij de zoekgebieden of anderszins belangen die de zijn gerelateerd aan de onderzoeksvragen van dit MER.
5	9	In paragraaf 3.2.4 wordt gesteld dat de te onderzoeken zoekgebieden wind alle zoekgebieden wind op land RES 2024 betreffen. Echter in tabel 3.2 staat een lijst met zoekgebieden die geen onderdeel zijn van deze PlanMER omdat deze zoekgebieden al beoordeeld worden door een gemeentelijke PlanMER. Dit uitgangspunt is onjuist aangezien de gemeentelijke PlanMER een ander beoordelingskader hanteert dan deze provinciale PlanMER. Door uitsluiting van zoekgebieden ontbreekt een compleet overzicht in deze PlanMER en kunnen er geen afwegingen tussen alle provinciale zoekgebieden worden gemaakt. Om de zoekgebieden uit tabel 3.2 op te nemen in deze PlanMER kan geput worden uit de reeds bestaande gemeentelijke PlanMER maar dan met de beoordelingskaders van deze PlanMER zodat alle zoekgebieden in Noord-Holland met elkaar			We achten het weinig zinvol om in dit planMER ook de reeds door de betreffende gemeenten onderzochte zoekgebieden nogmaals te onderzoeken. Het lijkt ons wel zinvol om in het planMER een korte beschouwing/samenvatting op te nemen over de door de gemeenten uitgevoerde onderzoeken en de resultaten daarvan. Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER, maar wel tot het opnemen van aanvullende informatie.

Nota van Beantwoording NRD Wind op Land

Provincie Noord-Holland
projectnummer 0490690.100
24 oktober 2024
Provincie Noord-Holland

		vergeleken kunnen worden. Een andere reden om de zoekgebieden van tabel 3.2 mee te nemen is de felle protesten tegen windturbines op deze locaties niet alleen van burgers maar ook van aangrenzende gemeenten. De Provincie heeft als hogere bestuurslaag hier een rol te vervullen. Dit kan alleen als tabel 3.2 wordt meegenomen in hetzelfde beoordelingskader. Neem ook de zoekgebieden uit tabel 3.2 mee in deze PlanMER.	
5	10	Neem ook de zoekgebieden uit tabel 3.2 mee volgens het beoordelingskader van deze PlanMER en breid de onderzoeken uit om ook de sociaal-maatschappelijke acceptatie van het zoekgebied te rapporteren.	Zie het antwoord op zienswijze 5.9 en zienswijze 5.7, sociaal-maatschappelijke acceptatie is geen thema dat wordt onderzocht in het MER.
6	1	Het zoekgebied 'Boekelermeer III' ligt in het beschermingsregime van het Bijzonder Provinciaal Landschap waarin de plaatsing van windmolens de kernkwaliteiten van het BPL, openheid en ruimtebeleving, en de structuren van het (vlakke) landschap, worden verstoord. Het gebied heeft een bijzonder hoge cultuurhistorische en landschappelijke waarde. Minder zichtbaar maar ook aanwezig, zijn de invloeden van het Oer-IJ. Een bijzondere kwaliteit van het gebied is de sterke afwisseling tussen de openheid van de strandvlakten en de beslotenheid van de strandwallen en de duinzoom. In het gebied liggen ook diverse (rijks-)monumenten, waaronder het 18e-eeuwse Landgoed Nijenburg en het Middeleeuws Landgoed Ter Coulster. Het plaatsen van één of meerdere windmolens is een inbreuk op de contouren en beleving van deze monumenten. Onder de Omgevingswet wordt van overheden verwacht de kwaliteit van de omgeving van beschermde monumenten te borgen om ontsiering en beschadiging van die monumenten te voorkomen. Dit aspect is in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau m.e.r. (NRD) Herijking RES onvoldoende onderzocht. Daarom zouden wij graag zien dat voorgestelde wijziging wordt ingetrokken en wijzen we u op de eerder door natuur- en milieuorganisaties geleverde visiekaart met alternatieve ruimten voor wind- en zonne-energie.	In de NRD zijn nog geen effecten van zoekgebieden onderzocht. In paragraaf 4.3.2 van de NRD is beschreven op welke wijze de effecten op cultuurhistorische waarden in het MER worden onderzocht. Uw informatie wordt betrokken bij de effectanalyse van het genoemde zoekgebied in het MER. Overigens, zoekgebied Boekelermeer III wordt in de analyse van de zoekgebieden niet meer aangeduid als RES-zoekgebied, maar als zoekgebied voor de doorkijk. Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER. Wel zal de informatie worden betrokken bij de analyse van dit zoekgebied op cultuurhistorische waarden.

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontlelen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1700 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Monitorweg 29
1322 BK Almere
Postbus 10044
1301 AA Almere

www.anteagroup.nl